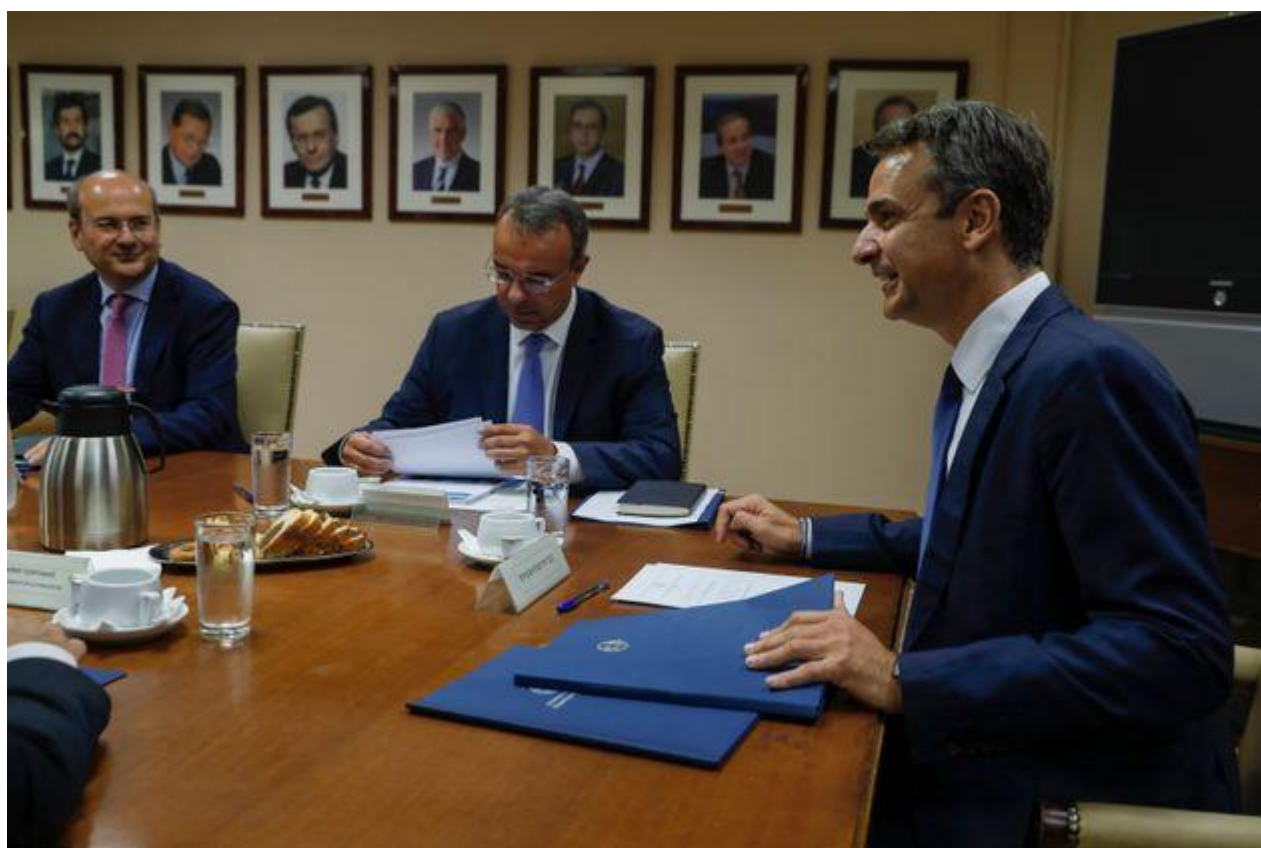

Μιράντα Ξαφά Senior scholar, Centre for International Governance Innovation (CIGI) - μέλος του επιστημονικού συμβουλίου του Κέντρου Φιλελεύθερων Μελετών

Προοπτικές για το 2020

Η προσπάθεια της χώρας να ανακάμψει και να επιστρέψει στην κανονικότητα επηρεάζεται από εξελίξεις που η ίδια δεν ελέγχει.

06/01/2020, Huffingtonpost.gr

ASSOCIATED PRESS

Το 2019, πρώτη μεταμνημονιακή χρονιά, ήταν θετική για την Ελληνική οικονομία, ιδιαίτερα για τις αγορές. Το Χρηματιστήριο κατέγραψε κέρδη σχεδόν 50%, το ράλι στην αγορά ομολόγων μείωσε το κόστος δανεισμού του Δημοσίου κατά 70% (10ετές ομόλογο), η Ελλάδα αναβαθμίστηκε από τους οργανισμούς αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας, και ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας ήταν ο υψηλότερος από την αρχή της κρίσης. Αυτές οι θετικές επιδόσεις οφείλονται κυρίως στην προσδοκία για μία κυβέρνηση πιο φιλική προς την επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις μετά τις εκλογές του Ιουλίου, την κατάργηση των capital controls τον Σεπτέμβριο, και την προώθηση του σχεδίου

«Ηρακλής» για την αντιμετώπιση των κόκκινων δανείων στους ισολογισμούς των τραπεζών από τη νέα κυβέρνηση.

Οι προοπτικές για το 2020 διαγράφονται θετικές, αν και υπάρχουν ρίσκα δυσμενών εξελίξεων, κυρίως στο εξωτερικό περιβάλλον. Η προσπάθεια της χώρας να ανακάμψει και να επιστρέψει στην κανονικότητα επηρεάζεται από εξελίξεις που η ίδια δεν ελέγχει. Οι Τουρκικές απειλές, τα κύματα προσφύγων και μεταναστών, τα έντονα φυσικά φαινόμενα ως συνέπεια της κλιματικής αλλαγής, οι επιπτώσεις του Brexit, και η πιθανότητα αναζωπύρωσης του εμπορικού πολέμου ΗΠΑ-Κίνας, είναι οι κυριότεροι εξωτερικοί παράγοντες που προκαλούν αβεβαιότητα.

Οι κυριότεροι παράγοντες όμως που επηρεάζουν την αναπτυξιακή προοπτική της χώρας είναι εσωτερικοί. Το εργατικό δυναμικό συρρικνώνεται, περιορίζοντας τις εισφορές στο συνταξιοδοτικό σύστημα και το δυνητικό προϊόν. Οι επενδύσεις σε σχέση με το ΑΕΠ παραμένουν σε πολύ χαμηλό επίπεδο (11% στην Ελλάδα, 20% στην ΕΕ). Η αύξηση της παραγωγικότητας την τελευταία δεκαετία είναι σχεδόν μηδενική. Η κατάταξη της Ελλάδας στους δείκτες ανταγωνιστικότητας παραμένει ιδιαίτερα χαμηλή, κυρίως λόγω δυσκολιών στην καταγραφή και προστασία ακίνητης περιουσίας, καθυστερήσεις στην επίλυση επιχειρηματικών διαφορών, και δυσκολία πρόσβασης σε δανεισμό. Φέτος η χώρα μας υποβαθμίστηκε και πάλι στους δείκτες ανταγωνιστικότητας σύμφωνα με τις πρόσφατες εκθέσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας και του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ.

Η κυβέρνηση αναγνωρίζει αυτές τις δυσκολίες και επικεντρώνεται στην προσπάθεια ολοκλήρωσης του κτηματολογίου, την επιτάχυνση της απονομής δικαιοσύνης, και την επίλυση του προβλήματος των κόκκινων δανείων με το σχέδιο Ηρακλής. Οι προκλήσεις όμως είναι πολλαπλές:

1. **Χρειάζονται βαθιές τομές για την ανάταξη του παραγωγικού ιστού προς την εξωστρέφεια και την διάσωση του υγιούς τμήματος των υπερχρεωμένων επιχειρήσεων,** που απαξιώνονται καθημερινά. Το νομικό πλαίσιο βρίθεται από αντικίνητρα για την αναδιάρθρωσή τους. Χρειάζεται αναθεώρηση του πτωχευτικού δικαίου.

2. **Στο δημοσιονομικό τομέα, η μείωση των συντελεστών φορολογίας φυσικών και νομικών προσώπων είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, αλλά το μέτρο αυτό θα ήταν πιο αποτελεσματικό αν συγχρόνως διευρυνόταν η φορολογική βάση με μείωση του αφορολόγητου ορίου.** Το ΔΝΤ έχει επανειλημμένως επισημάνει ότι το αφορολόγητο όριο είναι το υψηλότερο στην ΕΕ σε σχέση με το μέσο εισόδημα, και ότι ορθώς προβλεπόταν να μειωθεί περεταίρω το 2020 – μέτρο που νομοθετήθηκε το 2017 στα πλαίσια του τρίτου μνημονίου. Στη συνέχεια όμως η ακύρωσή του από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ προεκλογικά υπερψηφίστηκε από την σημερινή κυβέρνηση, η οποία μάλιστα αύξησε το αφορολόγητο για οικογένειες με παιδιά. Από την πλευρά των δαπανών, **η Ελλάδα ξοδεύει πολλά σε μισθούς και συντάξεις, και όχι αρκετά σε στοχευμένες κοινωνικές δαπάνες και δημόσιες επενδύσεις.** Εφάπαξ «κοινωνικά μερίσματα», αυξήσεις συντάξεων (π.χ. χηρείας), μονιμοποίηση της «13ης σύνταξης» του κ. Τσίπρα, αυξάνουν τις δαπάνες και περιορίζουν τον δημοσιονομικό χώρο για μείωση των φορολογικών συντελεστών.

3. **Η τελευταία έκθεση του ΔΝΤ δείχνει ότι το κόστος συντήρησης ζημιογόνων κρατικών επιχειρήσεων την περίοδο 2012-18 έφτασε το αστρονομικό ποσό των 18 δισ ευρώ, δηλ. 2,6δισ ευρώ το χρόνο, όσο το σύνολο των εσόδων από τον ΕΝΦΙΑ!** Ξοδεύουμε αυτά τα χρήματα κάθε χρόνο χωρίς να γίνει καμία συζήτηση ή ανάλυση κόστους-οφέλους. Οι δημόσιες επιχειρήσεις πρέπει να καλύπτουν το λειτουργικό τους κόστος αντί να επιβαρύνουν

τους φορολογούμενους. Η επίτευξη του στόχου μηδενικής επιβάρυνσης των φορολογούμενων προϋποθέτει εκ βάθρων αναδιάρθρωση των ζημιογόνων κρατικών επιχειρήσεων, με μείωση προσωπικού (ΔΕΗ, ΛΑΡΚΟ, ΕΑΒ, ΕΛΤΑ, ΟΑΣΑ, ΟΑΣΘ, ΓΑΙΟΣΕ, αμυντικές βιομηχανίες). Τα οφέλη που θα προκύψουν είναι πολλαπλά: μείωση λειτουργικού κόστους, δημιουργία δημοσιονομικού χώρου ώστε να μειωθεί περαιτέρω η φορολογία, αύξηση παραγωγικότητας, βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών.

Θα τολμήσει η κυβέρνηση βαθιές μεταρρυθμίσεις στους παραπάνω τομείς; Εκεί θα κριθεί η επιτυχία της, ενδεχομένως και η επανεκλογή της. Εύκολες λύσεις δεν υπάρχουν, όπως απέδειξε η διακυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ.

Η κ. Μιράντα Ξαφά είναι Senior scholar, Centre for International Governance Innovation (CIGI) και μέλος του επιστημονικού συμβουλίου του Κέντρου Φιλελεύθερων Μελετών. (ΚΕΦΙΜ)